

Fair Finance: gaat dat samen?

Lezing dr. Margreet F. Boersma

Welkom!

- **Introductie**

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=aZV9Yscsfvc

- **Fair = eerlijk. Hoe eerlijk ben jij eigenlijk?**

<p>Hoe eerlijk ben jij?</p> <p>ZELFMAAT DUURZAAM FINANCIËEL MANAGEMENT</p>	eens	oneens
Soms moet je de regels een beetje buigen als je iets voor elkaar wilt krijgen		
Als je slinwerbert dan een ander, mag je daargebruik van maken, ook al benadeel je daar de ander mee		
De waarheid verzwijgen is geen probleem zolang je anderen daargeen kwaad mee doet		
Afen toe spullen van je werkgever privé gebruiken, dat moet kunnen		
Collega's die vertrouwelijke informatie laten slingeren vragen erom dat je daargebruik van maakt		
Mensen met veel macht moet je altijd te vriend houden		
Ik koop echt geen fairtrade kleding als mijn vrienden dat ook niet doen		
De waarheid is altijd beter dan liegen, zelfs als je daardoor in nard kwetst		
Als ik, door de regels niet na te leven, belastingvoordeel kan behalen zonder dat ik word betrapt, dan doe ik dat		
Als ik nog omzet kan boeken die pas in het nieuwe jaargehaald wordt, en we kunnen om die reden een lening bij de bank krijgen, dan doe ik dat		
Als ik als accountant ontdek dat een bedrijf zwaargiftige afvalstoffen loost op het rivierwater, doe ik daar niets mee		
<p>bronvermelding: website: http://www.123test.nl/integriteit-test/ KPMG dilemma kaarten</p>		

Verrekte dilemma's....

- De zucht naar geld, status, bevredigen van eigen behoeften
- Groepsdruk, 'roomser dan de paus'
- Het doel heiligt de middelen (een leugentje om bestwil)

<http://www.youtube.com/watch?v=E6dfXMKogcM>

Een interne (universele?) kompas voor eerlijkheid

1. als mensen er achter komen wat je hebt gedaan, durf je dan zonder schaamte te gaan staan voor wat je hebt gedaan?
2. stel je voor dat iedereen zo zou handelen. Als dit tot desastreuze effecten leidt, dan is het immoreel (eerlijkheid duurt het langst)
3. wat u niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet

Nog een keer de enquête

- Als ik, door de regels niet na te leven, belastingvoordeel kan behalen zonder dat ik wordt betrappt, dan doe ik dat

Universele kompas: het probleem van subjectiviteit

1. als mensen er achter komen wat je hebt gedaan, durf ik dan zonder schaamte te gaan staan voor wat ik heb gedaan?
  2. wat u niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet
- gevoel van schaamte varieert per persoon, dus daarmee ook de acties die je integer vindt
  - als jij het fijn vindt om geslagen te worden?

Universele kompas: desastreus is niet altijd immoreel...

3. Stel je voor dat iedereen zo zou handelen. Als dit tot desastreuze effecten zou leiden, dat is het immoreel

- Is homosexualiteit dan ook immoreel, want: uitsterven menselijke ras?

Bestaat een universele kompas voor eerlijkheid?

- Immanuel Kant (1724 – 1804)

De kern van Kant -1

- De kracht van de rede
  - denk je vanuit de gevolgen of
  - kom je door logisch redeneren tot moraliteit
- Motivatie om goed te doen:
  - vanuit eigen verlangen / behoeftebevrediging of
  - vanuit een zelf opgelegde plicht
- Vrijheid:
  - slaaf van je evolutionaire begeerten of
  - werk je aan je autonomie, vanuit de rede redenerend

De kern van Kant -2

- De kracht van de rede
  - denk je vanuit de gevolgen of
  - kom je door logisch redeneren tot moraliteit
- Motivatie om goed te doen:
  - vanuit eigen verlangen / behoeftebevrediging of
  - vanuit een zelf opgelegde plicht
- Vrijheid:
  - slaaf van je evolutionaire begeerten of
  - werk je aan je autonomie, vanuit de rede

De kern van Kant -3

- Vanuit een **plicht** het goede te **willen** (autonoom zijn) doen, zonder verwijzing naar de **gevolgen**
- Aanvullende uitgangspunt van Kant: de mens is geen middel, maar een doel op zich. De waardigheid van de mens dient gerespecteerd te worden

De test

- ‘Mensen met veel macht moet je altijd te vriend houden’
- Je redeneert vanuit de gevolgen
- Geredeneerd vanuit je eigen behoeften in plaats van een zelf opgelegde plicht
- Redeneer je hier als autonoom wezen of als slaaf van je genen?
- Je gebruikt mensen als middel

Meer weten over Kant?

- Michael Sandel van Harvard, episode 7
- <http://www.youtube.com/watch?v=KqzW0eHzDSQ>

Fair Finance

- Geld op een eerlijke manier inzetten en beheren

Je laatste dag als mogelijk kompas

Wanneer mensen terugblikken op hun leven, stellen zij zich drie vragen die bepalend zijn voor hun aanvoelen of hun leven al dan niet zinvol was:

- heb ik liefde gegeven en ontvangen?
- ben ik ten volle mezelf geworden?
- heb ik de planeet een beetje beter achter gelaten?

Iemand die zeker de planeet beter achterlaat:
Muhammad Yunus – Nobelprijswinnaar voor de
Vrede in 2006

Econoom en bankier – stichter van de
microfinanciering

<http://www.youtube.com/watch?v=aF-TBo2GXJA>

EINDE

Meer weten over het lectoraat?

www.duurzaamfinancieelmanagement.nl